

La Junta de Portaveus de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP), en la reunió ordinària celebrada el dia 10 de març de 2022, va aprovar per unanimitat la següent proposta de moció, perquè siga remesa a totes les Entitats Locals de la Comunitat Valenciana amb la finalitat que s'adopte pels seus respectius Plens.

PROPOSTA DE MOCIÓ PER AL DIA MUNDIAL DEL LIMFOEDEMA

Des de l'any 2008, les associacions de pacients de diferents països celebren de manera coordinada cada 6 de març el *Dia Mundial del Limfoedema*. En el Congrés Internacional de Limfologia de l'any 2013, es va determinar que en aquesta data se celebrara el Dia Internacional del Limfoedema amb l'objectiu de donar a conèixer aquesta malaltia en la població en general i conscienciar de la importància de rebre els tractaments adequats i la prevenció d'aquesta per a evitar la discapacitat.

El limfoedema causa edema, canvis cutanis, sensació de calor en el membre malalt, sensació de tibantor i pesadesa; formigueig, pèrdua de sensibilitat, entumiment, fatiga, limitació de la mobilitat.

Es tracta d'una malaltia infradiagnosticada, poc coneguda per part de la professió mèdica, i que a més de la simptomatologia física té grans implicacions psicològiques, ja que es manifesta de manera molt evident i transforma profundament i de manera irreversible la imatge de les persones afectades. A l'ésser una malaltia crònica i degenerativa, en estadis avançats dificulta accions tan quotidianes com vestir-se o calçar-se, desplaçar-se o usar materials de talles estàndard, és a dir, pot produir diferents nivells d'incapacitat. L'autopercepció i l'autoestima pateixen, i pot ser necessària l'ajuda psicològica, així com el reconeixement del nivell adequat de discapacitat.

Els tractaments conservadors recomanats inclouen l'ús de benes i roba ortopèdica (calces, mànegues), dietes específiques i fisioteràpia. Les sessions de fisioteràpia sovint són necessàries de manera rutinària, constant i habitual. El mateix ocorre amb l'assistència nutricional. Cal recordar que serveis dels i de les professionals de totes dues disciplines a penes es troben coberts per la seguretat social, per la qual cosa

gran quantitat de pacients no poden fer front a la despesa que ocasionen les malalties descrites.

A conseqüència de les llistes d'espera i els problemes per a accedir als pocs centres públics que proporcionen tractaments intensius (que haurien d'incloure seguiment i manteniment), moltes pacients es veuen forçades a costejar-se la pròpia atenció mèdica, que implica fisioteràpia, nutrició, exercici físic supervisat i fins i tot atenció psicològica entre altres.

PROPOSTES D'ACORD

PRIMERA. Instar el Consell de la Generalitat a dirigir-se al govern central perquè, a través i en el marc del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, amb la finalitat d'elaborar una estratègia nacional sobre el limfoedema.

SEGONA. Instar el Consell de la Generalitat a demanar al Govern Central que es tinguen en compte les limitacions que produeix el limfoedema en el moment de realitzar valoracions d'incapacitat laboral, discapacitat i dependència, que s'ajusten els criteris per a la valoració i puntuació de la malaltia en els certificats de discapacitat, i que s'equiparen a les altres malalties cròniques i incapacitants.

TERCERA. Instar el Consell de la Generalitat perquè la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital implemente, en la mesura que siga possible, l'estudi i l'especialització en els programes d'estudi universitaris de les disciplines vinculades al diagnòstic i el tractament del limfoedema: Medicina, Fisioteràpia, Dietètica i nutrició, Educació física, Psicologia, etc.

QUARTA. Instar el Consell de la Generalitat perquè la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública:

1. Dissenye campanyes informatives i formatives sobre el limfoedema dirigides a professionals de la salut i per a possibles pacients, perquè l'accés al tractament idoni siga ràpid i s'evite l'empitjorament de la malaltia, evitant així possibles estats irreversibles i majors graus de discapacitat.

2. Formalitze protocols perquè la medicina d'atenció primària derive amb major rapidesa els i les pacients a unitats especialitzades i facilitar així que es diagnostique en un termini raonable i poder accedir a tractaments de qualitat, fins i tot els de recent aparició.
3. Impulsi la creació d'unitats de limfoedema i que aquestes estiguen formades per equips multidisciplinaris que puguen proporcionar una atenció sanitària integral. Així mateix que oferisca les teràpies de manteniment adequades a cada pacient, en cap cas s'han de considerar pseudoteràpies o tractaments estètics, i que s'incloga en la cartera de prestacions les peces ortopèdiques adequades a les necessitats de cada pacient.
4. Promoga la investigació sobre el limfoedema, impulsant estudis epidemiològics així com de prevalença i incidència del limfoedema primari i secundari perquè es puguen destinar els recursos necessaris al seu tractament.

CINQUENA. Una vegada aprovada aquesta moció enviar-la el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, a l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS), a la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública i a la **Federació Valenciana de Municipis i Províncies**.

La Junta de Portavoces de la Federació Valenciana de Municipios y Provincias (FVMP), en la reunió ordinaria celebrada el día 10 de marzo de 2022, aprobó por unanimidad la siguiente propuesta de moción, para que sea remitida a todas las entidades locales de la Comunitat Valenciana con la finalidad de que se adopte por sus respectivos Plenos.

PROPUESTA DE MOCIÓN PARA EL DÍA MUNDIAL DEL LINFEDEMA

Desde el año 2008, las asociaciones de pacientes de diferentes países celebran de manera coordinada cada 6 de marzo el Día Mundial del Linfedema. En el Congreso Internacional de Linfología del año 2013, se determinó que en esta fecha se celebrara el Día Internacional del Linfedema con el objetivo de dar a conocer esta enfermedad en la población en general y concienciar de la importancia de recibir los tratamientos adecuados y la prevención de esta para evitar la discapacidad.

El linfedema causa edema, cambios cutáneos, sensación de calor en el miembro enfermo, sensación de tirantez y pesadez; hormigueo, pérdida de sensibilidad, entumecimiento, fatiga, limitación de la movilidad.

Se trata de una enfermedad infradiagnosticada, poco conocida por parte de la profesión médica, y que además de la sintomatología física tiene grandes implicaciones psicológicas, puesto que se manifiesta de manera muy evidente y transforma profundamente y de manera irreversible la imagen de las personas afectadas. Al ser una enfermedad crónica y degenerativa, en estadios avanzados dificulta acciones tan cotidianas como vestirse o calzarse, desplazarse o usar materiales de tallas estándares, es decir, puede producir diferentes niveles de incapacidad. La autopercepción y la autoestima sufren, y puede ser necesaria la ayuda psicológica, así como el reconocimiento del nivel adecuado de discapacidad.

Los tratamientos conservadores recomendados incluyen el uso de vendas y ropa ortopédica (calcetas, mangas), dietas específicas y fisioterapia. Las sesiones de

fisioterapia a menudo son necesarias de manera rutinaria, constante y habitual. El mismo ocurre con la asistencia nutricional. Hay que recordar que servicios de los y de las profesionales de ambas disciplinas apenas se encuentran cubiertos por la seguridad social, por lo cual gran cantidad de pacientes no pueden hacer frente al gasto que ocasionan las enfermedades descritas.

Como consecuencia de las listas de espera y los problemas para acceder a los pocos centros públicos que proporcionan tratamientos intensivos (que tendrían que incluir seguimiento y mantenimiento), muchas pacientes se ven forzadas a costearse la propia atención médica, que implica fisioterapia, nutrición, ejercicio físico supervisado e incluso atención psicológica entre otras.

PROPUESTAS DE ACUERDO

PRIMERA. Instar al Consell de la Generalitat a dirigirse al Gobierno Central para que, a través y en el marco del Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud, con el fin de elaborar una estrategia nacional sobre el linfedema.

SEGUNDA. Instar al Consell de la Generalitat a pedir al Gobierno Central que se tengan en cuenta las limitaciones que produce el linfedema en el momento de realizar valoraciones de incapacidad laboral, discapacidad y dependencia, que se ajusten los criterios para la valoración y puntuación de la enfermedad en los certificados de discapacidad, y que se equiparen a las otras enfermedades crónicas e incapacitantes.

TERCERA. Instar al Consell de la Generalitat para que la Conselleria de Innovación, Universidades, Ciencia y Sociedad Digital implemente, en la medida de lo posible, el estudio y la especialización en los programas de estudio universitarios de las disciplinas vinculadas al diagnóstico y el tratamiento del linfedema: Medicina, Fisioterapia, Dietética y nutrición, Educación física, Psicología, etc.

CUARTA. Instar al Consell de la Generalitat para que la Consellería de Sanidad Universal y Salud Pública:

1. Diseñe campañas informativas y formativas sobre el linfedema dirigidas a profesionales de la salud y para posibles pacientes, para que el acceso al tratamiento idóneo sea rápido y se evite el empeoramiento de la enfermedad, evitando así posibles estados irreversibles y mayores grados de discapacidad.
2. Formalice protocolos para que la medicina de atención primaria derive con mayor rapidez los y las pacientes a unidades especializadas y facilitar así que se diagnostique en un plazo razonable y poder acceder a tratamientos de calidad, incluso los de reciente aparición.
3. Impulse la creación de unidades de linfedema y que estas estén formadas por equipos multidisciplinares que puedan proporcionar una atención sanitaria integral. Así mismo que ofrezca las terapias de mantenimiento adecuadas a cada paciente, en ningún caso se tienen que considerar pseudoterapias o tratamientos estéticos, y que se incluya en la cartera de prestaciones las piezas ortopédicas adecuadas a las necesidades de cada paciente.
4. Promueva la investigación sobre el linfedema, impulsando estudios epidemiológicos así como de prevalencia e incidencia del linfedema primario y secundario porque se puedan destinar los recursos necesarios a su tratamiento.

QUINTA. Una vez aprobada esta moción enviarla el Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social, en el Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS), a la Consellería de Sanidad Universal y Salud Pública y a **la Federación Valenciana de Municipios y Provincias.**